

Jueves, 19 de julio 2012

LA VANGUARDIA.com | La Vanguardia en català

OPINIÓ

Artículo de **LA VANGUARDIA**

No tinc paraules...

Els nostres dirigents haurien de tenir prou altura moral per assolir un pacte o formar un govern de concentració

La Vanguardia en català | 16/07/2012 - 00:00h

JUAN-JOSÉ LÓPEZ BURNIOL

Llegeix-ne la versió en castellà

Espanya ha estat intervinguda i no tinc paraules per dir el que sento. Qualsevol persona que estimi el seu país –i a Catalunya n’hi ha moltes– pot entendre’m perfectament. Jo estimo la meva pàtria, que és Espanya. Una pàtria més, com la de cadascú, diferent i igual que totes les pàtries, ni millor ni pitjor que una altra qualsevol, una pàtria feta de memòria i de futur, de gent i de terres en les quals aquesta gent viu, d’èxits i de fracassos. La vaig estimar de jove, avergonyint-me d’ella perquè estava sotmesa a una llarga dictadura, però amb certa irreductible esperança que la situació es reconduiria. La vaig estimar expectant quan va començar la transició i em vaig sentir orgullós d’ella quan, un cop consolidada la llibertat i recuperades les institucions democràtiques, es va integrar als clubs als quals per geografia i història havia de pertànyer. Van ser anys en què vam fer entre tots una Constitució no excloent, en què la dreta va fer la reforma fiscal i va secularitzar el dret de família, i en què l’esquerra va fer la reconversió industrial. També es van assentar llavors els fonaments de l’Estat autonòmic, amb la intenció recta –i segurament vana– de resoldre el problema secular de l’encaix de Catalunya a Espanya. Hi va haver, en fi, un dia que avui sembla llunyà, en què un polític català em va dir: “Sí, ja ho sé, ja ho sé: la marca Espanya ven”.

Com és possible que succeís aquest miracle? Sempre ho he tingut clar: teníem por. El motor del canvi no va ser un altre que la por, la rigorosa por de repetir el desfici inenarrable, vesànic i indecent de la Guerra Civil entre pobres que vam protagonitzar davant la inhibició desdenyosa i escandalitzada dels europeus rics, sempre vestits de Pilat –Pilat era europeu–, sempre rentant-se les mans, sempre atonent –com ara– les seves filies, fòbies i interessos.

Però la por es va anar diluint a mesura que millorava la situació del país i, en esvaïr-se, hem tornat –pel que fa a la gestió dels afers públics– als vells i nefastos hàbits: a l’egoisme cec, al sectarisme obtús, a la insolidaritat rampant, a la fatxenderia grollera, a la improvisació desvergonyida i a l’engany sistemàtic. Hem tornat on solíem ser. Espanya és avui més invertebrada que mai, i no només en l’àmbit territorial –que també– sinó, sobretot, en el sentit profund en què ho denunciava Ortega. Invertebrada i intervinguda, i a punt de ser esquarterada.

De qui és la culpa? Entre tots la vam matar i ella sola es va morir. Però, sense eludir les responsabilitats que ens pertoquen a tots, és cert que els nostres dirigents han escrit pàgines lamentables, per les quals la història els passarà comptes. Els dirigents de la dreta, procedents del grup social que va usufructuar el país al seu aire durant quaranta anys, no van poder suportar sense estripar-ho tot el llarg mandat de Felipe González. Ells van iniciar el desballestament del consens de la transició i es van enrocar en la intangibilitat de la Constitució, en l’intent de perpetuar el control de tot Espanya en mans del nucli madrileny. Ells van posar les bases de la bombolla immobiliària i han rematat la feina amb l’episodi de Bankia. Per caracteritzar aquesta dreta –que no és tota–, em ve a la memòria una paraula que Primo de Rivera, el jove, li va aplicar a les mateixes portes de la mort: “flatulenta”.

I l’esquerra? Sempre presumint de no se sap quina superioritat moral que li atribuiria –de ser certa– una espècie de legitimitat predemocràtica autoatorgada. Una superioritat moral que no ha estat incompatible amb episodis de corrupció que en res no cedeixen als de la dreta. Una superioritat moral que l’eximia, pel que sembla, d’observar les lleis. I per això l’esquerra ha deixat sense complir la seva obligació principal a l’inici de la transició: ensenyar als espanyols que les lleis estan per complir-les. Lluny d’això, va proclamar que Montesquieu havia mort i va posar al servei dels seus interessos grupals particulars el mateix sectarisme que denunciava en la dreta i una tàctica elusiva dels problemes de fons idèntica. Sí, per negar, va negar fins i tot l’existència d’una crisi que ja ens devorava! Quanta supèrbia i que injustificada!

I ara, què? Espanya s’ha de replegar per fer recompte, no només comptable, del seu actiu –que en té– i del seu passiu –que li pesa tant–; per redefinir els seus objectius, i per fixar el camí que ha de seguir, un camí en el qual potser ja no tots vulguin acompanyar-nos, raó per la qual –al meu parer– caldria deixar-los franca la possibilitat d’anar-se’n tan aviat com vulguin. De tota manera, per trampejar el temporal no disposem d’altres dirigents que els que tenim. I ens hem d’acollir a ells, per demanar-los que –almenys per una vegada a la vida!– tinguin la grandor moral necessària per afrontar units la situació i assolir un pacte o formar un govern de concentració, amb la finalitat d’emprendre les profundes reformes sense les quals serà impossible redreçar el rumb. No n’hi ha prou –senyor president– amb fer les coses com Déu mana.